

Aan mevrouw V. Slegers

per e-mail

Boxtel	: 17 december 2020	behandeld door	: L. Schilte
ons kenmerk	: Z60529/U132498	doorkiesnummer	: 0411-618618
uw kenmerk	: --	e-mailadres	: lschilte@dommel.nl
onderwerp	: Beantwoording vragen conform art. 58 maaibeleid slootkanten	bijlagen	: --
		verzonden	: 18 december 2020

Geachte mevrouw Slegers,

Op 5 november stelde u een aantal vragen over maaibeleid voor slootkanten. In deze brief geven wij u onze reactie op uw vragen en opmerkingen.

Inleiding

Bij de fractie van Water Natuurlijk zijn vragen binnengekomen van meerdere mensen uit meerdere regio's binnen het Dommelgebied over het -zo lijkt het- rigoureuze maaien van slootkanten. Er is de noodzaak tot ruimte voor waterberging maar tegelijk ook voor verhoging van het grondwaterpeil ten bate van landbouw, industrie en andere gebruikers. En er is de roep om meer maatregelen ter bescherming en versterking van biodiversiteit. Dit jaar is door het waterschap nog besloten om waar mogelijk en gewenst hout in de beek te laten of te brengen. Het vasthouden van water is in deze tijden van klimaatverandering en extreme droogte een topprioriteit. Begroeide oevers remmen de afvoer van water af en zorgen voor hogere peilen op. Daarom heeft Water Natuurlijk de volgende vragen:

Vraag 1

Deelt u de observatie dat het maaien van slootkanten op locaties als het Noorderbos in Tilburg Noord, Sterkselse Aa, Borkel en Westelbeers te rigoureuus is gebeurd waardoor bomen onnodig zijn gerooid, oevers kaal gemaaid en in sommige gevallen kapotgetrokken? Ook is er hout uit het water gehaald. Zo niet, waarom is dit staand beleid?

Antwoord

Het maaibeleid heeft met allerlei aspecten te maken: functies (bijvoorbeeld wateraanvoer), landgebruik, ecologie, begroeiing (bijvoorbeeld exoten), risico op wateroverlast (bijvoorbeeld riooloverstort) en beschermde plant- en diersoorten. Kijkend naar de genoemde locaties:

- Noorderbos is ecologisch gezien geen waardevolle beek. Het is hoofdzakelijk de afvoer van effluent vanaf de zuivering Tilburg. De afvoer is belangrijk en daarom wordt hier volledig gemaaid.
- De Sterkselse Aa is 20 km lang en wordt niet overal op dezelfde wijze gemaaid. Waar het kan, maaien we minimaal en is er hout aangebracht. In het bovenstroomse deel zit landbouw, daar maaien we intensiever.
- De Dommel in Borkel is dit jaar vanaf Belgische grens tot aan de Venbergse molen niet gemaaid. Hier is ook geen hout verwijderd.
- Over de Grootte Beerze in Westelbeers krijgt de beheerder regelmatig klachten: we zouden te weinig maaien. De zandvang bij de Grijze Steen is voor het eerst sinds jaren gemaaid om waterbodemonderzoek te kunnen doen voor het project Grootte Beerze.

Het is mogelijk dat enkele locaties geen A watergangen, maar kleinere B watergangen zijn. Voor deze watergangen geldt dat de aangelanden onderhoudsplichtig zijn. Tijdens de schouw wordt hierop gecontroleerd. Tijdens de droogte houden we rekening met het water vasthouden en schouwen we minder streng.

Vraag 2.

Wat is het huidige maaibeleid voor slootkanten in het najaar?

Antwoord

Op www.dommel.nl/maaiplanning staat de actuele maaiplanning voor de A watergangen. Per traject is te zien in welke periode en hoe (zoals 75% bodem of volledig profiel) er wordt gemaaid. De maaiplanning komt tot stand op basis van functies, doelen en afvoer, via een proces van ervaren, (ecologisch) toetsen en bijstellen.

Tijdens het groeiseizoen kan er door omstandigheden, zoals droogte of wateroverlast, onder voorwaarden (bijvoorbeeld ecologische toetsing) worden afgeweken van de planning. In het voorjaar, de meest kwetsbare periode voor flora en fauna, wordt er regelmatig gekozen voor het uitstellen van maaien of extensiever maaien. In het najaar wordt meestal wel gemaaid (zie ook vraag 3).

Het uitgangspunt is dat we géén overlast veroorzaken. Dat is een bestuurlijke afweging. Water vasthouden met begroeiing draagt niet bij aan een stúúrbaar watersysteem; het is te onzeker en heeft technische beperkingen. Met stuwen kunnen we wel sturen op water vasthouden. Afgelopen zomer zijn veel rijplaten in de A watergangen aangebracht om extra water vast te houden.

In de A watergangen kunnen we ook maar beperkt sturen op water vasthouden en grondwateraanvulling. We willen vooral inzetten op het water vasthouden op de flanken, zoals ook in de Watertransitie staat. We krijgen dan na een hoosbui ook minder water ineens op de A watergangen en dan ontstaan daar ook extra mogelijkheden voor het vasthouden van water.

Vraag 3

Is gefaseerd maaien volgens u een goed idee? Dus het ene jaar de ene kan en het andere jaar de andere? Zo niet, waarom niet?

Antwoord

Op veel plekken passen we het gefaseerd maaien al toe. Afhankelijk van afvoer, functie en doelen doen we dit binnen één jaar. We hebben geleerd dat als we dit spreiden over twee jaar, we last krijgen van houtopschot en een enorme hoeveelheid maaisel. We moeten dan nog rigouzeuzer ingrijpen om het houtopschot te verwijderen. In het najaar moeten grote massa's begroeiing in de watergang voorkomen worden.

N.B. Afgelopen zomer hebben we voor het eerste gewerkt met het handelingsperspectief droogte voor beheer; het uitstellen van maai beurten is daar een onderdeel van. De ervaringen worden nu geëvalueerd. Samen met de beheerders en ecologen wordt gekeken op welke plekken het maaien goed uitgesteld kan worden om water vast te houden tijdens droge periodes. Dit wordt meegenomen in de verdere ontwikkeling van het handelingsperspectief droogte.

Vraag 4

Is het laten staan van blokken en in de lengterichting afwisselen en faseren volgens u een goed idee? Zo niet, waarom niet?

Antwoord

Dit kan op sommige locaties toegepast worden. Het is maatwerk. Leggerprofielen maken dat dit zeker niet overal wenselijk is. Deze manier van maaien beïnvloedt de afvoercapaciteit en zo ook de functies die daarmee samenhangen. In de Rosep hebben we een proef gedaan met geblokt maaien, we moesten hierop terugkomen door tegenstrijdigheid in de belangen van landbouw en natuur.

In het maaibestek bekijken we per watergang af of extensiever maaien mogelijk is, zeker met het oog op ecologische waarden of doelstellingen. Dit wordt altijd afgezet tegen de risico's, zoals wateroverlast, riooloverstorten en de ontwikkeling van exoten.

Vraag 5

Welke maatregelen kunt en gaat u nemen om het maaibeeld ook in de opdrachten aan en afspraken met uitvoerders, zorgvuldig en met behoud en versterking van de soortenrijkdom te laten gebeuren?

Antwoord

We werken hier hard aan. De Wet natuurbescherming is hier deels voor bedoeld. Deze is voor waterschappen vertaald in een gedragscode, waaraan wij ons hebben geconformeerd. Jaarlijks is er een ecologische toets op de maaiplanning. We kijken naar aanwezige soorten op trajecten in de Nationale Databank Flora & Fauna. Dit kan leiden tot wijzigingen in de maaiplanning, bijvoorbeeld later of extensiever. Ook kunnen er aanwijzingen voor de uitvoering uit volgen, zoals het sparen van bepaalde vegetatie sparen of ecologische begeleiding tijdens het maaien. Het maaibestek biedt enige flexibiliteit om, in overleg, bij te kunnen stellen en lopende het jaar ten veranderen. Aannemers en uitvoerders krijgen jaarlijks bij start van het maaiseizoen een cursus over soortbescherming en natuurwetgeving.

Tenslotte:

Indien gewenst kan in een volgende commissie Watersysteem een toelichting worden gegeven op ons maaibeeld, de procesgang van maaien en de afwegingen die daarin meespelen.

Deze beantwoording wordt tevens ter kennisname verstuurd aan de overige leden van het algemeen bestuur, waarmee we uw vragen conform artikel 58 als afgehandeld beschouwen.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur,

E. de Ridder
watergraaf

A.G. Dekker
secretaris-directeur